

Underveisvurdering

Forsøk med fremmedspråk på 6.-7. trinn

Inger Langseth

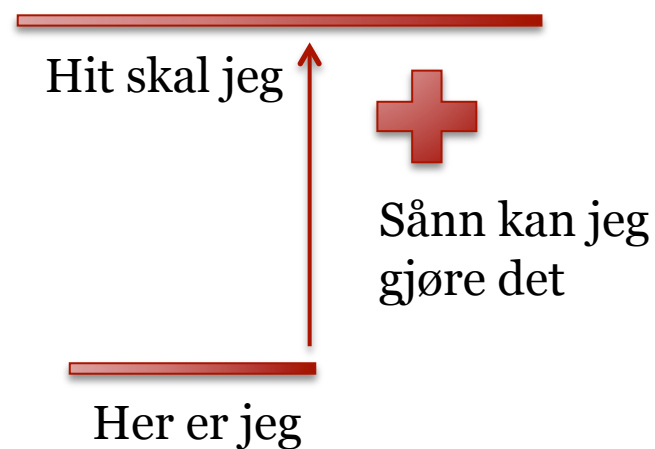
Program for lærerutdanning

Teorigrunnlag: Vurdering for læring

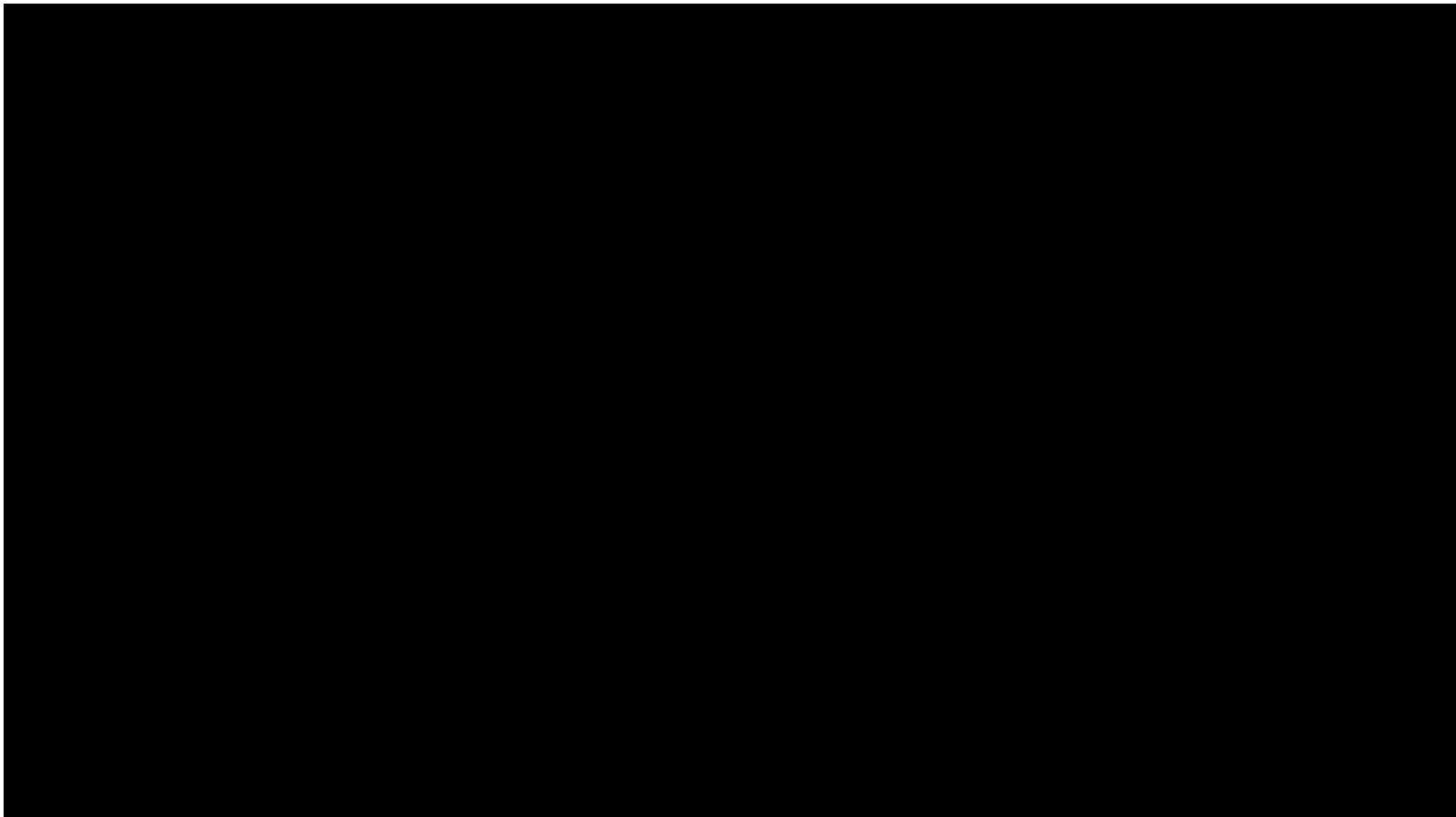
Vurdering for læring er arbeidet med å søke etter og tolke bevis som kan brukes av elevene og lærerne for å bestemme hvor elevene er i læringen sin, hvor de bør gå og hvordan de best kan komme seg dit.

Assessment Reform Group (2002)

-
- 1) Finn ut hvor eleven er i sin læringsprosess(gjennom spørsmål, summativ vurdering)
 - 2) Gi fremovermeldinger som bringer eleven videre (formativ vurdering)
 - 3) Medelever: klargjør kriterier for oppgaven (tema og kjennetegn)
 - 4) Medelever: hjelper hverandre i arbeidet
 - 5) Egenvurdering (metakognisjon)

VFL: Dylan Wiliam, UK

Fem sentrale begrep

- Lokal tolking av læreplanene
- Vurderingsgrunnlag
- Vurderingssituasjon
- Summativ vurdering (tilbakemelding)
- Formativ vurdering (fremovermelding)

- Lokalt læreplanarbeid v/Tom
- Holistisk vurdering v/ Inger

Læringsgrunnlag

Grunnlaget for gode meldinger til elevene ligger i klare og synlige mål for undervisningen

- Vet du hva elevene dine skal lære i hver time, uke, periode?
- Vet elevene hva de skal lære i hver time, uke, periode?
- Vet du og eleven hva det legges vekt på i arbeidet og i vurderingssituasjonene?

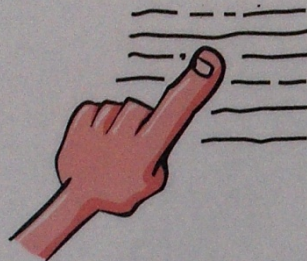
~~Ikke hva de skal gjøre~~

QAR – What kind of question is it?

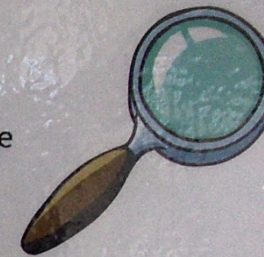
Right there

The answer can be found right there **in the text**.

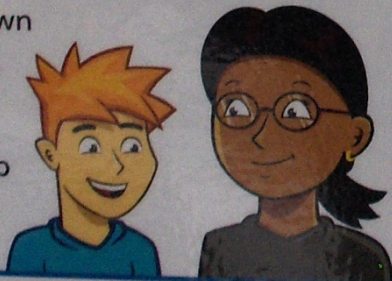
Think and search

The answer is **'in the text'** but it may not use the same language that is used in the question and you may have to look in different places to find it.

Author and me

The answer is **not in the text**. You need to use your own background knowledge and what the author has told you to come up with the answer.

On my own

The answer is **not in the text**. You need to use your own background knowledge. You could even answer the question without reading the text. The question must 'stand alone'.

10/06/2010 12:21

© Sheena Cameron 2009. This page is reproducible for classroom use.

– adapted from Raphael (1982)

GOOD TALKING

Good ways to get attention

Put your hand up

Wait till the person is not talking

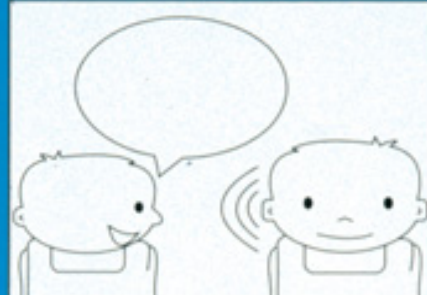
Say the person's name or 'excuse me'

Knock on the door

Try talking a bit louder

What you have to say is important. We want to hear it. So make sure the other person is LISTENING

1. Get the persons attention

2. Wait for a sign

3. Talk when they are listening

Not so good....

Touch

Stand very close

Talk at the same time

Be silly

Shout
(unless it's an emergency)

SIGNS that people are ready to listen

WAIT for at least one sign. They might....

Look at you

Answer you

Say 'I'm listening'

Dannelse - samfunnsmandat

Lokal tolking av læreplanen

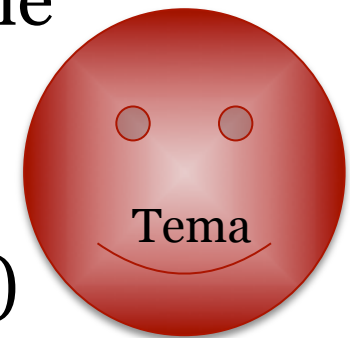
- Er ditt/vårt konstrukt for innhold valid?
 - Underviser vi i det som er *viktig*?
 - Vurderer vi det som er *sentralt*?
- Lærebok
- Elevens interesser – verden vi lever i
- Danning: kulturforståelse, flerspråklighet, toleranse.....
- Konstrukt underrepresentasjon (for lite område)
- Konstrukt irrelevans (ikke det som er viktig)

Moi
Ici
Maintenant

Tolking av læreplanen i forsøket

1. Min familie, språk og språklæring
2. Kulturmøter, musikk, fantasi og lek
3. Digitale verktøy, dagligliv, fritid og egne interesser
4. Skolen min, våren
5. Huset, byen og landet mitt (Lese, lytte)
6. Språkmøter (muntlighet)
7. Tekstproduksjon (skriftlighet)

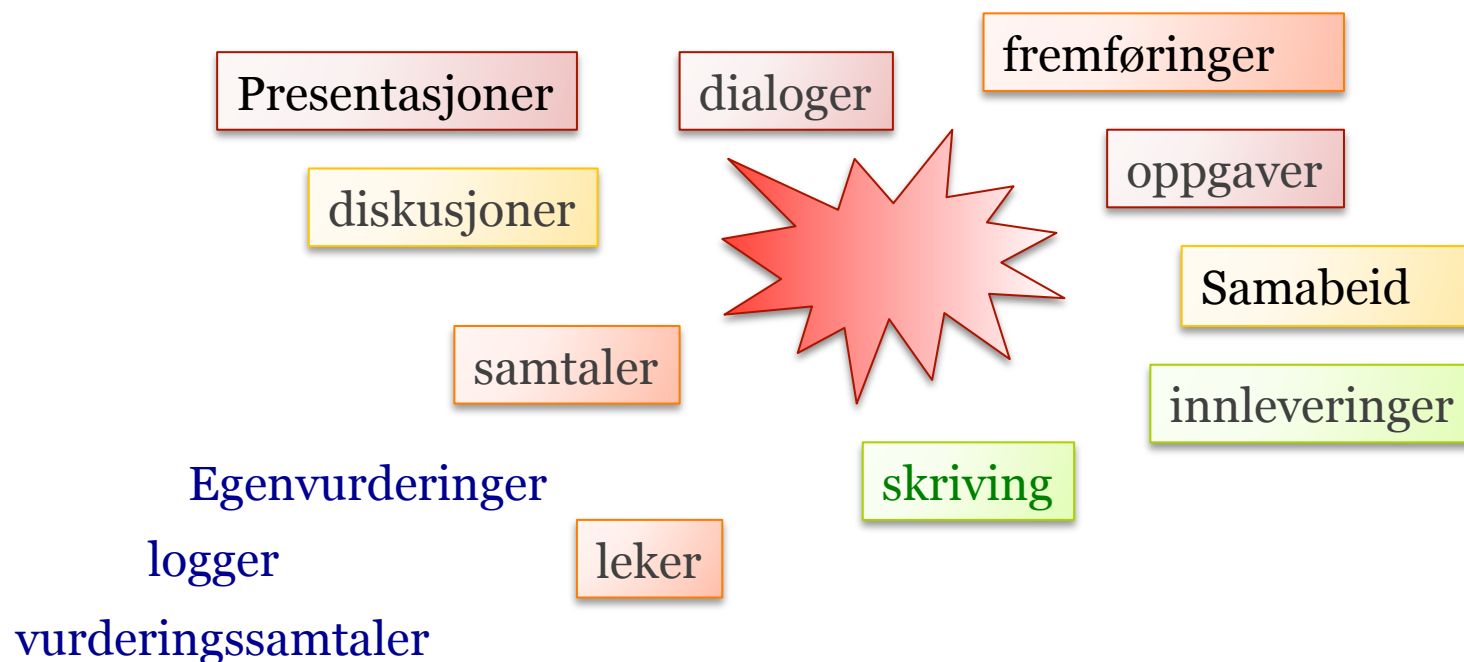

Vurderingsgrunnlag

- **Alt du vet om eleven**
- Kan du beskrive alle elevenes ståsted for en annen lærer? (Hattie)
 - Grunnlag: samtaler, diskusjoner, fremføringer, logg, prøver,
- Dette avhenger av hva som har foregått i undervisningen.

Vurderingssituasjoner

- Er ditt konstrukt for vurdering valid?
 - Får alle elever vise hva de kan gjennom din måte å organisere vurderingssituasjoner på?

Oppgave 3 minutter:

Tema: Skolen min (tolk)

Kjennetegn på måloppnåelse:

Språklige strukturer 2-3

Gloser 5-7

?

?

Vurderingssituasjoner:

1

2

3

Vurderingssituasjoner

Grunnlaget for gode meldinger til elevene ligger i klare og synlige mål for undervisningen.

Et eksempel: Mål og kriterier

Vi skal lære å hilse på noen på fransk/tysk/spansk/engelsk/dansk/svensk:

- DU: Hei, hvordan står det til?
- Jeg: Bare bra takk, og du?
- Du: Bare bra,
- Jeg: På gjensyn
- Du: På gjensyn

Egenvurdering
Lærers vurdering

Kriterier

1. Gloser
2. Uttale
3. Flyt
4. Kroppspråk

Meldinger

'Gir eleven informasjon som gjør han i stand til å komme nærmere målet.'

Meldinger er mest effektive når:

- De kommer til rett tid
- De knyttes opp mot mål for arbeidet
- Eleven forstår målene for oppgaven
- De fokuserer på oppgaven, ikke eleven
- De gir informasjon om hva som er bra og hva om kan endres. (corrective)/process (eg error detection)

/self-regulation loop; meldinger som:

- tilbyr strategier, ikke løsninger
- utfordrer, krever handling og er oppnåelig.

Vurdering for læring

1 Konstrukt	2 Summativ	3 Formativ	4 Formativ
Mål Kriterier	Vurdering Av elevens prestasjon	Tilbakemelding Fremovermelding + Undervisning	Elevens videre arbeid
	Egenvurdering Medelevvurdering FOKUS		Lærerens videre undervisning
Læreplanen	Måloppnåelse	Vurderingssamtalen	Tilpasset undervisning
Hovedområder Kompetanse- mål	Lav, middels, høy (karakter)		Underveisvurdering m/ kommentar

Halvårsvurdering

- Lærer
- Elev
- Foresatte

Skriftlig
kommentar
-resultat av
arbeidet så langt
-hva eleven kan
gjøre i videre
arbeid

Kontaktlærer
Faglærer

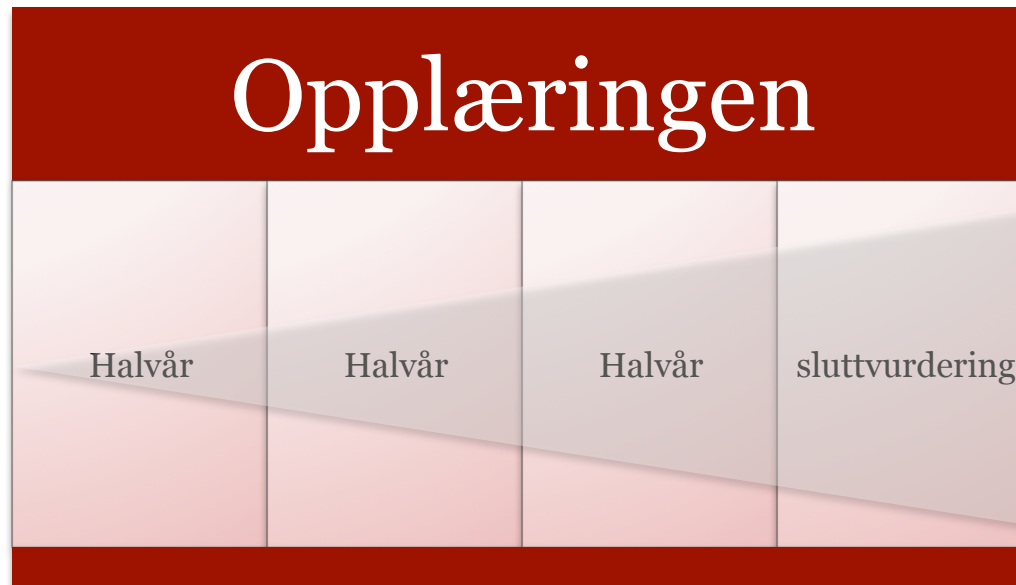
Opplæringen i faget

25-03-11

1

Sentralt styrt
UDIR:

Forskriften
Læreplanen

2

Lokalt styrt
LÆREREN:

Kjennetegn på
standpunkt-
karakteren

6.-7.

8.

9

10.

Lokalt styrt LÆREREN:
forventet utbytte

3

Halvårsvurdering i faget

25-03-11

Læreplanen i
faget:
Hovedområdene

Opplæringen

Halvår

Forventninger på
det tidspunktet
vurderingen
foretas

Eleven gjøres
kjent med
vurderingen
som er en
konsekvens av
arbeidet i halvåret
og en
kommentar
som peker
fremover.

VURDERINGSSITUASJONER

Hvordan ser en
halvårsvurdering ut?

Etter 7.trinn (rubrikk)

Vurdering

Kjennetegn på kompetanse i fremmedspråk etter 7. Trinn

Læreplanens - hovedområder	Læreplanen - kompetansemål	Lokal tolking av læreplanen	Kjennetegn på måloppnåelse
<p>Språk og språklæring Hovedområdet <i>Språk og språklæring</i> dreier seg om å bli bevisst egne språk og språkene som finnes rundt oss. Det omfatter også hva det innebærer å lære nye språk og å se sammenhenger mellom språk.</p> <p>Lesing og lytting er nøkkelen til opplevelser med nye språk. Yngre elevers fordeler mht. intonasjon, nysgjerrighet og progresjon vil legge et grunnlag for egen språklig produksjon. Å utvikle bevissthet om ulike læringsstrategier på tvers av elevenes språk er en sentral del av hovedområdet. Dette kan ha positive virkninger på andre språk elevene lærer eller har lært, som engelsk og norsk, samisk eller andre morsmål. Strategier for lytting, lesing, muntlig produksjon og muntlig samhandling er sentrale, også fordi dette er strategier som også har overføringsverdi til opplæringen i andre fag..</p>	<p>Fortelle om sine språk og sin språklæring.</p> <p>Gi eksempler på eget arbeid med å lære språk.</p> <p>Gi eksempler på hvor forskjellige språk snakkes.</p> <p>Samtale om situasjoner der det kan være nyttig å kunne ulike språk.</p> <p>Se likheter mellom språk eleven allerede kan og nye språk.</p> <p>Kjenne til strategier for lesing, lytting og muntlig bruk av språket.</p> <p>Gi eksempler på ulike måter å lære nye ord og uttrykk på.</p> <p>Eksperimentere med språklyder og forskjellige språks alfabet og tegn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • si hva de kan gjøre på fremmedspråket • si hvordan de best arbeider for å lære seg et nytt språk • fortelle om hvordan de har arbeidet for å tilegne seg ulike tema i forbindelse med sin språklæring • være bevisst på valg av metoder i forbindelse med innlæring av ord, fraser og grammatikk • si noe om utbredelsen av fremmedspråket i verden • fortelle noe om bakgrunnen for at språket har fått fotfeste i andre land enn der landet har sin opprinnelse • si noe om hvilke situasjoner de kan komme til å bruke språket • fortelle om reiseplaner og beskrive reisemål og ferieaktiviteter på målspråket • bruke engelsk som base for språkinnlæringen • vite at språket er bygd opp med ulike ordklasser • vite at det finnes ulike læringsstrategier for å tilegne seg et nytt språk • se at det finnes ord i eget språk eller engelsk som er transparente i forhold til sitt fremmedspråk • bruke ordbok/bildeordbok digitalt og i papirform • velge metoder som passer best for eleven i forhold til egen språklæring • fortelle i klassen hvordan de arbeider med å lære nye ord og uttrykk • bruke lydene i alfabetet og stave navnet sitt og andre korte enkle ord 	<p>Begynnerkompetanse Kan med veiledning sette seg enkle mål og se om disse er nådd. Kan finne igjen informasjon og enkle ord ved hjelp av Internett og andre oppslagsverk . Kan gjenkjenne enkle ord og fraser som er like på flere språk. Kan, ved veiledning, bruke noen læringsstrategier.</p> <p>Enkel kompetanse Kan sette seg enkle mål, vurdere i hvilken grad disse er nådd og anvende kunnskapen i videre arbeid. Kan finne informasjon på Internett og til en viss grad bruke ordbøker og andre oppslagsverk. Kan sammenligne ord og språklige strukturer som er like på flere språk. Kan bruke noen læringsstrategier.</p> <p>Høy kompetanse Kan bedømme, diskutere og begrunne egen måloppnåelse, anvende kunnskapen i videre arbeid og reflektere rundt egen læring. Kan tilegne seg kunnskap fra Internett, ordbøker og andre oppslagsverk, anvende kunnskapen og gjøre den til sin egen. Kan sammenligne ord, begrep og språklige strukturer på flere språk og utnytte denne kunnskapen systematisk og bevisst. Kan velge hensiktsmessige læringsstrategier.</p>

Vurdering

Kjennetegn på kompetanse i fremmedspråk etter 7. Trinn

Læreplanens - hovedområder	Læreplanen - kompetansemål	Lokal tolking av læreplanen	Kjennetegn på måloppnåelse
<p>Kommunikasjon Hovedområdet <i>Kommunikasjon</i> dreier seg om å bruke forskjellige språk i kommunikative situasjoner og om å utnytte sin flerspråklighehet. I faget fremmedspråk på barnetrinnet skal elevene bli kjent med ett eller flere språk.</p> <p>Arbeid med ulike typer tekster og kulturelle uttrykksformer er sentralt for utviklingen av språkferdigheter og forståelse for andres levesett, kulturer og livssyn. Bruk av språket ved å kommunisere med andre bidrar til at elevene tilegner seg ordforråd og øver ferdigheter i ulike sammenhenger. Språk utvikles bl.a. gjennom lek, opplevelse, læring, tenking, formidling og samhandling. Nye medier og bruk av språk på tvers av fag og emner inngår i hovedområdet.</p> <p>Kompetansemålene i dette hovedområdet er todelt og synliggjør hvordan skolene enten kan arbeide etter introduksjonsmodellen eller progresjonsmodellen.</p>	<p>Bruke språkets alfabet og tegn</p> <p>Hilse, takke og presentere seg.</p> <p>Forstå og bruke de mest vanlige høflighetsuttrykkene. Stille enkle spørsmål og svare på enkle, muntlige spørsmål.</p> <p>Forstå og bruke betegnelser på ukedager, måneder og årstidene.</p> <p>Forstå enkle instruksjoner.</p> <p>Forstå og bruke en del vanlige ord og uttrykk knyttet til dagligliv, fritid og egne interesser.</p> <p>Forstå og bruke tall i praktiske situasjoner.</p> <p>Forstå hovedinnholdet i enkle muntlige framstillinger om kjente emner.</p> <p>Lese og forstå hovedinnholdet i tekster om kjente emner.</p> <p>Delta i dagligdagse samtalsituasjoner.</p> <p>Bruke ord og uttrykk for å få hjelp til å forstå og bli forstått. Skrive korte beskjeder og setninger som beskriver, forteller og spør.</p> <p>Lage fortellinger ved å kombinere ord, lyd og bilde manuelt og ved hjelp av digitale verktøy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> kjenne til hvordan de enkelte lydene skal uttales presentere seg selv gjennom tekst og tale kjenne til bruk av ulike høflighetsfraser spørre andre om navn og alder og forstå svarene kjenne de mest vanlige høflighetsfrasene og vite hva som er høflig og familiær tiltale kjenne mange høflighetsuttrykk og bruke dem i situasjoner der de skal spørre om veien, be om å få sendt mat, vite hvor mye klokka er kjenne til ulike spørreord og å stille spørsmål spørre om /svare på spørsmål om dager, klokka, uker måneder, årstider, alder forstå og utføre enkle handlinger bestemt av andre utføre en oppgave som beskrives enten skriftlig eller muntlig på målspråket fortelle om egne interesser fortelle om hva de gjør i løpet av en dag forklare fremgangsmåte for å lage enkle matretter forstå en enkel oppskrift i en kokebok kunne løse enkle addisjons- og subtraksjonsstykker bruke tallene fra 0-1000 og forstå årstall forstå hovedinnholdet i enkle tekster med støtte i bilder forstå når andre forteller om familien sin, skoledagen eller fritidsinteresser forstå innholdet i enkle kjente eventyr på målspråket forstå hovedinnholdet i en muntlig framstilling uten visuell støtte, når den handler om et tema som er kjent forstå hovedinnholdet i enkle, autentiske og egenproduserte tekster med støtte i bilder skape dialoger/rollespill om dagligliv og kjente situasjoner ved å bruke innlærte ord og uttrykk (været, hverdagen, smerte, egne interesser, liker/ikke liker, frukter og grønnsaker,) lage enkle rollespill og fremføre disse si at vi ikke forstår, si hvilke ord vi ikke forstår og spørre om det er mulig å forklare noe på en annen måte skrive korte handlelister, 	<p>Begynnerkompetanse Kan de fleste bokstaver og tegn i målspråket. Kan uttale noen ord og uttrykk på en forståelig måte. Behersker et sett ord, uttrykk og innlærte fraser. Kan delta i en enkel, rutinepreget samtale hvis samtalepartneren er velvillig. Kan presentere seg selv og si hva hun/han liker eller ikke liker. Kan fylle ut skjema og skrive enkle kort. Kan forstå deler av autentiske tekster, skriftlig og muntlig.</p> <p>Enkel kompetanse Behersker delvis språkets alfabet og tegn. Har stort sett en forståelig uttale. Behersker dagligdagse ord innen områder av personlig interesse og noen elementære strukturer på målspråket. Kan delta i en enkel rutinepreget samtale om kjente emner. Kan presentere og formidle holdninger til tema som er godt forberedt. Kan skrive korte, enkle tekster om dagligdagse hendelser. Kan forstå konkret, forutsigbar, skriftlig og muntlig informasjon om dagligdagse emner.</p> <p>Høy kompetanse Behersker målspråkets alfabet og tegn. Har en forståelig uttale og kan de viktigste uttalereglene. Behersker dagligdagse ord noen grunnleggende strukturer på målspråket. Kan delta i en enkel samtale om personlige interesser og noen viktige emner i dagliglivet. Kan presentere noe og svare på oppfølgingsspørsmål. Kan skrive enkle sammenhengende tekster og formidle meninger og inntrykk om ting av personlig interesse. Kan forstå hovedinnholdet i skriftlige og muntlige tekster om kjente tema.</p>

Vurdering

Kjennetegn på kompetanse i fremmedspråk etter 7. Trinn

Læreplanens - hovedområder	Læreplanen - kompetansemål	Lokal tolking av læreplanen	Kjennetegn på måloppnåelse
<p>Kulturmøter Hovedområdet <i>Kulturmøter</i> dreier seg om kulturforståelse i vid forstand. Bruk av språk i kommunikasjonssituasjoner er alltid knyttet til en kulturell sammenheng, på individ- og samfunnsnivå. Hovedområdet inkluderer også forskjellige kulturelle uttrykksformer som film, musikk eller tekster i forskjellige sjangre. Barn er ofte nysgjerrige på andre kulturer. Møte med kulturelle uttrykksformer fra målspråkområdene kan utvikle interesse, forståelse og toleranse og fremme innsikt i egne livsvilkår og egen identitet. Kommunikasjonsteknologi kan være en verdifull ressurs i språklæringen og kan brukes i møte med autentisk språk og knytte forbindelser med elever i andre land.</p> <p>I dette hovedområdet kan det være naturlig å bruke norsk eller samisk i samtaler om kulturmøter og målspråket i</p>	<p>Samtale om egne kulturelle og interkulturelle erfaringer.</p> <p>Utforske noen sider ved hverdagsliv, tradisjoner og skikker i ett eller flere land eller kulturer.</p> <p>Oppleve og ta del i målspråkområders kultur gjennom bruk av tekst, bilde, film eller musikk.</p> <p>Bruke digitale verktøy til samarbeid og møte med autentisk språk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> vite hvordan kjernefamilien er kjenne til hvordan de feirer høytider i landet vi lærer språket til lære seg enkle rim, regler og sanger utenat forstå hovedinnholdet i små filmsnutter fra blant annet youtube forstå hovedinnholdet i enkle tegnefilmer på målspråket kjenne til teksten i enkle barnesanger som ofte synges på målspråket bruke ulike nettsider i forbindelse med egen språklæring bruke chatteverktøy i fronter evt Skype for å kunne samtale med andre som arbeider med målspråket og som er på samme språklige nivå 	<p>Begynnerkompetanse Kan beskrive med ord noen tradisjoner, skikker og levemåter i i språkområdet og i Norge. Kjenner til noen få geografiske forhold i språkområdet. Kan delta i samtaler om dagligliv, personer og aktuelle hendelser på morsmålet og med noen ord på fremmedspråket. Kan synge en sanger, og gjengi et dikt/rim/regle på målspråket. Kan delvis forstå digitale kulturuttrykk og formidle opplevelsen av på norsk.</p> <p>Enkel kompetanse Kan enkelt beskrive noen tradisjoner, skikker og levemåter i språkområdet og i Norge. Kan uttrykke noen fakta om målspråket og kulturen. Kjenner til noen geografiske forhold i språkområdet. Kan delta i enkle samtaler om dagligliv, personer og aktuelle hendelser på morsmålet og delvis på fremmedspråket. Kan synge noen sanger og gjengi dikt/rim /regler på målspråket. Kan forstå hovedinnholdet i digitale kulturuttrykk og formidle opplevelsen på norsk og delvis på målspråket.</p> <p>Høy kompetanse Kan beskrive og sammenligne noen tradisjoner, skikker og levemåter i språkområdet og i Norge. Kjenner til kjente geografiske forhold i språkområdet. Er engasjert og deltar aktivt på eget initiativ i samtaler om dagligliv, personer og aktuelle hendelser på morsmålet og på fremmedspråket. Kan gjenfortelle eventyr/anekdoter og synge noen sanger og gjengi noen dikt/rim/regler på målspråket. Kan forstå digitale kulturuttrykk og formidle opplevelsen på norsk og enkelt på målspråket.</p>

Beskrivelsene tar utgangspunkt i: Det Europeiske Rammeverket, nasjonale prøver, sentralgitt eksamen på nivå 1 og læreplanen for forsøket.

Vurdering

Elevene i forsøket skal vurderes i henhold til opplæringsloven, forskrifter (vurderingsforskriften, læreplanen for forsøket) og aktuelle skriv fra Utdanningsdirektoratet i forsøket.

Halvårsvurdering. Eleven og foreldrene har minst en gang hvert halvår rett til en samtale med kontaktlæreren (...) om sin utvikling i forhold til kompetansemålene i fagene. (§3-11). Dette er den såkalte faglige samtalen som kan gjennomføres i forbindelse med halvårsvurderingen. Dette innebærer at elevene skal vite hva som legges til grunn for vurderingen og hva som skal til for å oppnå en *begynnende, enkel og høy kompetanse* i faget etter hva som kan forventes på det tidspunktet vurderingen foretas.

§ 3-13. Halvårsvurdering i fag for elever

Halvårsvurdering i fag er ein del av undervegsvurderinga og skal syne kompetansen til eleven i forhold til kompetansemåla i læreplanverket. Ho skal også gi rettleiing om korleis eleven kan auke kompetansen sin i faget.

Det skal bli gitt halvårsvurdering utan karakter gjennom heile grunnopplæringa

§ 3-12. Eigenvurdering

Eigenvurderinga til eleven, lærlingen og lærekandidaten er ein del av undervegsvurderinga. Eleven, lærlingen og lærekandidaten skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling, jf. opplæringslova § 2-3 og § 3-4.

Underveisvurdering. Elevene har rett på en *løpende* (time, uke, måned) og *systematisk* (relatert til læreplanen) *underveisvurdering med kommentar*. Vurderinger består av meldinger (feedback) som sier noe om resultatet av arbeidet (summativ) og om hvordan eleven bør arbeide videre i faget for å oppnå ønsket kompetanse (formativ). Det skal kunne dokumenteres at slike meldinger er gitt (jf. lokalt utarbeidede kjennetegn for forsøket).

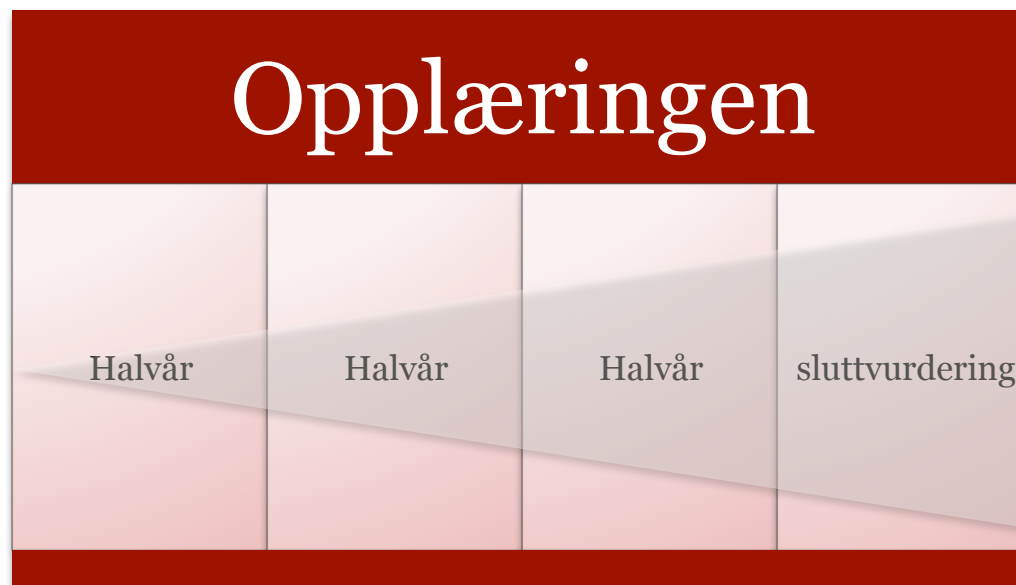
Elevene i forsøket vil oppnå forskjellig kompetanse basert på to forhold.

- 1) Hvilken modell de følger: introduksjonsmodellen eller progresjonsmodellen

Fastsettelse av standpunktkarakter

25-03-11

3

Sluttvurdering i
faget:
**Kjennetegn
på standpunkt-
karakterene i
faget**

Hovedområdene i læreplanen

Begrunnelsesplikt

**viser elevens
kompetanse i
forhold til mål
for
opplæringen**